

Folkene bag Prags Have forvandlede på bare tre måneder den forladte industrigrund til en grøn oase.

5 andre byhaveprojekter – lige nu

DYRK Nørrebro (København N)

■ DYRK Nørrebro har eksisteret siden 2010 og er et urban farming-initiativ, der arbejder for at udbrede køkkenhave dyrkningen på Nørrebro og skabe nye storbyfællesskaber. Havens praktiske virke har sit udgangspunkt i en havecentral på taget af Blågård Skole. Centralen ønsker på sigt at danne rammen om en køkken- og blomsterhave, biavl, dyrkningsvejledning, frobank, folkekøkken, workshops, foredrag, høstfest med mere.

Byhaven 2200 (København N)

■ Projektet er fra starten af 2012 og blev anlagt af frivillige fra Københavns Fødevarereselskab. Haven ligger i Nørrebroparken på hjørnet af Stefansgade og Hørs-holmsgade, og ønsket er, at så mange som muligt bliver inspirerede af stedet og får lyst til at deltage i dyrkningen.

NV Autopark (København NV)

■ Denne have blev opstartet i 2009 på en tom byggegrund på hjørnet af Provstevvej og Theklavej i København NV. Naboerne til pladsen savnede et grønt sted i området, hvilket i dag har udviklet sig til en stor have til fælles brug.

Den økologiske byhave på Enghave Plads (København V)

■ Denne byhave er en af de ældste af sin slags i København og blev anlagt 1994 i et samarbejde mellem Center for Park og Natur og beboere fra lokalområdet. Byhaven er et grønt og frodigt sted med mulighed for mange aktiviteter og samvær. Haven passes af frivillige og er opdelt med små beboerhaver og en fælleshave.

Himmelhaven (Aarhus C)

■ Himmelhaven er beliggende på Mejlgade i Aarhus og er en frivillig forening, der har to fokusområder – et økologisk fødevarerfællesskab og en grøn aktionsgruppe, der arbejder for at bringe naturen til byen.

Prags Have på Amager er åben for alle, hvad enten man er interesseret i havebrug, gerne vil møde andre mennesker eller være med i kulturelle projekter.

Der høstes egne rodfrugter, salater og meget andet fra kasserne i Prags Have.

Bigruppen på Prags Have efterser bitavlerne og tjekker, om der er parasitter. I august høstes og slynges honningen.

Community Gardening FÆLLESHAVER MIDT I BYEN

Byhaver. Flere og flere danskere involverer sig i frivillige projekter, der skal gøre byrummet grønnere og fællesskabet i byen stærkere. Projekterne går under fællesbetegnelsen Community Gardening, og alle med lyst til jord under neglene kan være med.

Af Nina Birckjær Delfour //boligen@berlingske.dk
Foto: Majken Hviid/Prags Have

»Håbet er at gøre København til en mere åben by. Som en slags byudvikling fra neden!«

Sådan beskriver Steen Andersen ideen bag Community Gardening – et koncept, der vinder mere og mere indpas i de europæiske storbyer.

Steen Andersen er selv en af initiativtagerne bag den fælles byhave Prags Have på Amager. Haven blev anlagt i maj 2011 med ønsket om dels at blive en model og et urbant eksperiment for en bæredygtig levevis, dels for at skabe en anderledes måde at møde hinanden på i bydelen. Resultatet er en tidligere industrigrund forvandlet til et anderledes rum fyldt med liv og natur. Der afholdes forskellige arrangementer som fællesspisning og byggeworkshops i haven:

»Vi er 10-12 personer i havegruppen, som startede projektet op, men vi søger på sigt at opnå en så flad struktur som muligt, hvorfor

vi er i gang med at give projektet videre til de lokale og andre interesserede. Vi afholder en masse arrangementer og haveåbnings-weekender, hvor de lokale er med til at plante og finde på nye projekter. Prags Have er en åben have til fælles projekter, hvor alle kan være med og bidrage med noget i det omfang, man har tid og lyst,«forklarer Steen Andersen.

COMMUNITY GARDENING ER oprindeligt et amerikansk koncept, der stammer tilbage fra 1890ernes økonomiske krise. De fælles byhaver er herefter løbende dukket op under krige og kriser. De fælles byhaver har været med til at udvikle især newyorkernes bevidsthed om bæredygtighed, økologi, sund mad, social sammenhængskraft og naboskab. Det er disse projekter, der fungerer som inspiration for de haveyrker-bevægelser, der i dag har gjort sit indtog i europæiske storbyer fra London til Berlin – og i den seneste tid også i København.

At byhaveprojekter dukker op i krisetider, kan Steen Andersen nikke genkendende til: »Borgerne kombinerer den gamle idé om

fakta ■

Hvad er en community garden?

■ Der findes ingen dansk betegnelse for det engelske udtryk community garden, ej heller en klar definition af begrebet.

■ Helt overordnet er en community garden en have, hvor der dyrkes i fællesskab. Oftest finder man community gardens i større byer. Typisk er det lokale beboere, der selv passer haven, og i de fleste haver dyrkes der grøntsager, blomster og krydderurter.

■ Graden af fællesskab, og hvad og hvordan der dyrkes, kan variere. Community garden er her oversat til fælles byhave, et begreb, der også inkluderer haver, hvor fællesskabet består i, at alle dyrker hver sin jordlod i en fælles have, som vi kender det fra de danske kolonihaver.

KILDE: MINISTERIET FOR BY, BOLIG OG LANDDISTRIKTER.

byggelegepladser med fælles haver. Jeg tænker, at den øgede interesse for denne slags projekter sandsynligvis er opstået som følge af den økonomiske krise, vi oplever i øjeblikket. Der er opstået et ønske om at skabe et eget og vedholdende fundament hos befolkningen i byerne.»

Grundideen med de fælles byhaver er, at tomme grunde kan anvendes af beboerne i lokalområdet. I Prags Have har dette ført til mange forskellige projekter med blandt andet bistader, gødning, fælleskøkken, fuglekasse-workshops og en stenovn under udvikling.

Også Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har fået øjnene op for Community Gardening som et strategisk redskab til at puste nyt liv i problemramte by- og boligområder og har for nylig udgivet en større rapport om konceptet. Det samme gælder for Københavns Kommune, der har støttet flere af de frivillige projekter økonomisk. Der er i øjeblikket mere end 25 foreninger med projekter i gang i København og omegn. ☐

Fællesspisning en onsdag i Prags Have – alle kan være med til at lave maden og spise den.

Prags Have har omkring 150 plantekasser med rod- og bælgrugter, salater, kål, bær, blomster med mere. Ingen ejer planterne i haven. De bruges alle til fællesspisning og arrangementer.